

รายงานสถานการณ์ศัตรูพืชไร่

วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔

E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

ศัตรูพืชไร่

๑. สถานการณ์การปลูกพืชไร่

- ๑.๑ พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังทั้งหมด ๕๖ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๑๑,๑๑๔,๑๘๓ ไร่
- ๑.๒ พื้นที่ปลูกอ้อยทั้งหมด ๖๑ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๑,๓๙๒,๑๓๐ ไร่
- ๑.๓ พื้นที่ปลูกข้าวโพดทั้งหมด ๕๓ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๒๙๘,๓๗๔ ไร่
- ๑.๔ พื้นที่ปลูกสับปะรดทั้งหมด ๖๑ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๒๓๙,๒๗๙ ไร่

๒. สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

๒.๑ ศัตรูมันสำปะหลัง

๒.๑.๑ เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง พื้นที่ระบาด ๑๔ จังหวัด จำนวน ๘๖๗.๕ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๑๖ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๘๘๓.๕ ไร่)

- ๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน จำนวน ๒๔๗ ไร่
- ๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน จำนวน ๕๐๘ ไร่
- ๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน จำนวน ๙๗.๕ ไร่
- ๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน จำนวน ๑๕.๒๕ ไร่

๒.๑.๒ เพลี้ยแป้งสีชมพูมันสำปะหลัง พื้นที่ระบาด ๙ จังหวัด จำนวน ๒,๔๓๒ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

- ๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน จำนวน ๓๙๗ ไร่
- ๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน จำนวน ๑,๙๐๐ ไร่
- ๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน จำนวน ๖๙ ไร่
- ๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน จำนวน ๖๖ ไร่

๒.๑.๓ เพลี้ยหอย พื้นที่ระบาด ๕ จังหวัด จำนวน ๕๔๕.๗๕ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๑๕ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๕๕๕.๗๕ ไร่)

- ๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน จำนวน ๑๒๗ ไร่
- ๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน จำนวน ๔๐๙ ไร่
- ๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน จำนวน ๔.๗๕ ไร่
- ๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน จำนวน ๕ ไร่

๒.๑.๔ ไรแดง พื้นที่ระบาด ๒๔ จังหวัด จำนวน ๑๒,๖๙๖.๕ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๘,๙๔๕ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๒,๑๘๕.๕ ไร่)

- ๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน จำนวน ๖,๙๙๖.๒๕ ไร่
- ๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน จำนวน ๔,๗๐๖ ไร่
- ๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน จำนวน ๙๙๐.๒๕ ไร่
- ๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน จำนวน ๔ ไร่

๒.๑.๕ แมลงนูนหลวง พื้นที่ระบาด ๑ จังหวัด จำนวน ๒ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๑) มั่นสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	ไม่พบการระบาด
๒) มั่นสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	ไม่พบการระบาด
๓) มั่นสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน ๒ ไร่
๔) มั่นสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	ไม่พบการระบาด

๒.๑.๖ โรคใบด่างมันสำปะหลัง พบการระบาดในพื้นที่ ๒๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี กำแพงเพชร ขอนแก่น จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ชัยนาท ชัยภูมิ นครราชสีมา นครสวรรค์ น่าน บุรีรัมย์ ปราจีนบุรี เพชรบูรณ์ มุกดาหาร ระยอง ลพบุรี ศรีสะเกษ สระแก้ว สระบุรี อุตรดิตถ์ และจังหวัดอุทัยธานี จำนวน ๑๘๕,๓๖๑.๗๕ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๖๐,๘๙๔.๗๖ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๒๔,๔๖๖.๙๙ ไร่)

๒.๒ ศัตรูอ้อย

๒.๒.๑ หนอนกออ้อย พื้นที่ระบาด ๗ จังหวัด จำนวน ๔๗๒ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๒๒ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๔๕๐ ไร่)

๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน	จำนวน ๓๙๖ ไร่
๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน	จำนวน ๗๐ ไร่
๓) อ้อยอายุมากกว่า ๙ เดือน	จำนวน ๖ ไร่

๒.๒.๒ ตัวงหนวดยาว พื้นที่ระบาด ๑ จังหวัด จำนวน ๕ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน	ไม่พบการระบาด
๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน	ไม่พบการระบาด
๓) อ้อยอายุมากกว่า ๙ เดือน	จำนวน ๕ ไร่

๒.๒.๓ จักจั่นอ้อย พื้นที่ระบาด ๑ จังหวัด จำนวน ๘๒๘ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน	จำนวน ๘๒๘ ไร่
๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน	ไม่พบการระบาด
๓) อ้อยอายุมากกว่า ๙ เดือน	ไม่พบการระบาด

๒.๓ ศัตรูข้าวโพด

๒.๓.๑ หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (Fall armyworm) พบการระบาดในข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พื้นที่ระบาด ๓๐ จังหวัด จำนวน ๑๐๗,๗๘๑.๔๗ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๓๕,๒๓๙.๘๘ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๗๒,๕๔๑.๕๙ ไร่) แบ่งเป็น

๑) พื้นที่ระบาดรุนแรงน้อย	จำนวน ๙๕,๗๔๙.๒๒ ไร่
๒) พื้นที่ระบาดรุนแรงมาก	จำนวน ๑๒,๐๓๒.๒๕ ไร่

๓. การดำเนินงานในพื้นที่ระบาด

๓.๑ การควบคุมศัตรูมันสำปะหลัง

๓.๑.๑ รณรงค์ควบคุมศัตรูมันสำปะหลังโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ระบาดอย่างต่อเนื่อง

๓.๑.๒ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชที่ ๑ - ๙ ร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในพื้นที่เสี่ยง ดำเนินการผลิตขยายแตนเบียน *Anagyrus lopezi* แมลงช้างปีกใส และเชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อควบคุมศัตรูมันสำปะหลังในพื้นที่

๓.๑.๓ แนะนำให้เกษตรกรไถพรวนดินหลายๆ ครั้ง เพื่อทำลายตัวหนอนและดักแด้แมลงหนอนหลวง รวมทั้งใช้เชื้อราเมตาไรเซียมควบคุม โดยใส่ไปพร้อมท่อนพันธุ์ขณะปลูกหรือคลุกลงในพื้นดิน การใช้เชื้อราดินต้องมีความชื้นสูง หรือใส่ในช่วงฤดูฝนเพื่อให้เชื้อราเจริญเติบโตได้ดี พร้อมทั้งให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

๓.๑.๔ สร้างการรับรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรเกี่ยวกับที่มา ความสำคัญ ปัจจัยที่มีผลต่อการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง แนวทางเฝ้าระวัง และการป้องกันกำจัด

๓.๑.๕ ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลพื้นที่ขออนุมัติเขตเกษตรสงวนสำนักงานประมงพิจารณาพิจารณา

๓.๒ การควบคุมศัตรูอ้อย

๓.๒.๑ รมนรงค์ควบคุมศัตรูอ้อยโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ที่อาจเกิดการระบาดของศัตรูอ้อย ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานภาครัฐ และสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย เตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับสถานการณ์การระบาดของศัตรูอ้อยในพื้นที่เสี่ยง และป้องกันก่อนเกิดการระบาดอย่างต่อเนื่อง

๓.๒.๒ แนะนำให้เกษตรกรทำการไถพรวนดินหลายๆ ครั้ง เพื่อทำลายหนอนแมลงหนอนหลวง ดักแด้และด้วงหนวดยาว และใช้เชื้อราชีวเวเรียและเชื้อราเมตาไรเซียมควบคุม โดยใส่ไปพร้อมท่อนพันธุ์ขณะปลูกหรือคลุกลงในพื้นดิน การใช้เชื้อราดินต้องมีความชื้นสูง หรือใส่ในช่วงฤดูฝนเพื่อให้เชื้อราเจริญเติบโตได้ดี พร้อมทั้งให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

๓.๒.๓ แนะนำให้เกษตรกรปลูกอ้อยพันธุ์ต้านทานในฤดูการปลูกต่อไป และให้เกษตรกรไถดินชุดต่อทิ้งไม่ให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของตัวอ่อนหนอนกออ้อยต่อไป

๓.๒.๔ สำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรีส่งเสริมให้เกษตรกรติดตามสถานการณ์การระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (Fall armyworm) อย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งสนับสนุนแมลงศัตรูธรรมชาติและสารชีวภัณฑ์ให้กับเกษตรกร

๓.๒.๕ การควบคุมการระบาดของจักจั่นอ้อย แนะนำเกษตรกรสำรวจแปลงอ้อยอย่างสม่ำเสมอ หากพบการระบาดให้ใช้วิธีเขตกรรม เช่น การขุดหรือไถพรวนเพื่อจับตัวอ่อนในดิน หรือการเก็บตัวเต็มวัยในเวลากลางคืน ตัดใบอ้อยที่พบกลุ่มไข่ของจักจั่นไปทำลายนอกแปลง และสร้างการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนของคนในชุมชน เช่นเดียวกับการรณรงค์เก็บตัวเต็มวัยด้วงหนวดยาวเจาะลำต้นทุเรียน แมลงหนอนหลวง และด้วงหนวดยาวอ้อย เป็นต้น

๓.๓ การควบคุมศัตรูข้าวโพด

๓.๓.๑ กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ยประสานงานติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช ภายใต้กิจกรรมแปลงติดตามเฝ้าระวังศัตรูพืช เพื่อติดตามสถานการณ์ในพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของศัตรูข้าวโพด

๓.๓.๒ ดำเนินการรณรงค์ให้มีการควบคุมการระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (FAW) โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องในพื้นที่ จำนวน ๕๐ จังหวัด หากพบการระบาดระยะรุนแรง ให้ใช้สารเคมีควบคุมการระบาดตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

๓.๔ การควบคุมศัตรูสับปะรด

แนะนำให้เกษตรกรสำรวจและทำความสะอาดแปลงอย่างสม่ำเสมอ กำจัดวัชพืชข้างเคียง เพื่อทำลายพืชอาศัย และหากพบการระบาดของเพลี้ยแป้งระยะรุนแรง แนะนำให้ใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร เช่น ไทอะมีโทแซม ๒๕% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา ๒ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือไดโนทีฟูแรน ๑๐% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา ๒๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรืออิมิดาโคลพริด ๑๐% เอสแอล อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรืออะเซพทาไมพริด ๒๐% เอสพี อัตรา ๑๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นเป็นวงรัศมีรอบๆ บริเวณที่พบเพลี้ยแป้ง และต้องหยุดพ่นในช่วงที่สับปะรดติดผลอ่อน เพื่อป้องกันไม่ให้มีพิษตกค้าง

๔.การคาดการณ์ศัตรูพืช ในช่วงระหว่างวันที่ ๕ - ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔

ภาคเหนือ

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู แมลงหวี่ขาวยาสูบ ไรแดง โรคใบไหม้ และโรคใบด่าง

- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย ตัวงหนวดยาว และโรคใบขาวอ้อย

- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด เพลี้ยไฟ เพลี้ยอ่อน และหนอนเจาะลำต้นข้าวโพด

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู เพลี้ยหอยเกล็ด ไรแดง แมลงหวี่ขาวยาสูบ โรคโคนเน่าหัวเน่า และโรคใบด่าง

- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย ตัวงหนวดยาว และโรคใบขาวอ้อย

- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด เพลี้ยไฟ เพลี้ยอ่อน หนอนเจาะลำต้นข้าวโพด และ หนอนเจาะฝักข้าวโพด

ภาคกลาง และภาคตะวันออก

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู ไรแดง เพลี้ยหอยเกล็ด แมลงหวี่ขาวยาสูบ โรคโคนเน่าหัวเน่า และโรคใบด่าง

- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย ตัวงหนวดยาว จักจั่น และโรคใบขาวอ้อย

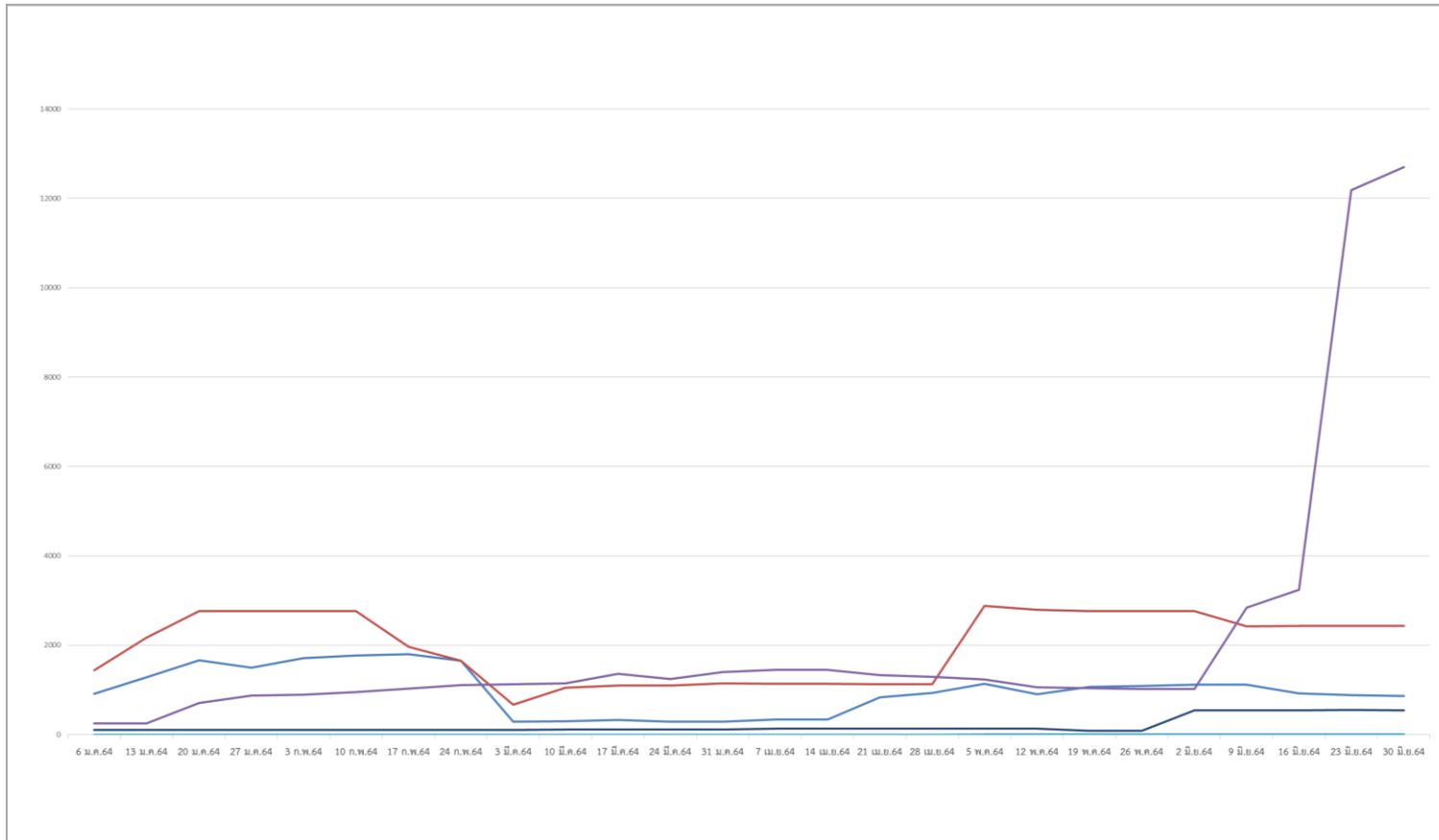
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด หนอนกระทู้หอม เพลี้ยอ่อน และหนอนเจาะลำต้นข้าวโพด

- สับปะรด ระวัง เพลี้ยแป้ง โรคยอดเน่า รากเน่า และโรคเหี่ยว

ภาคใต้

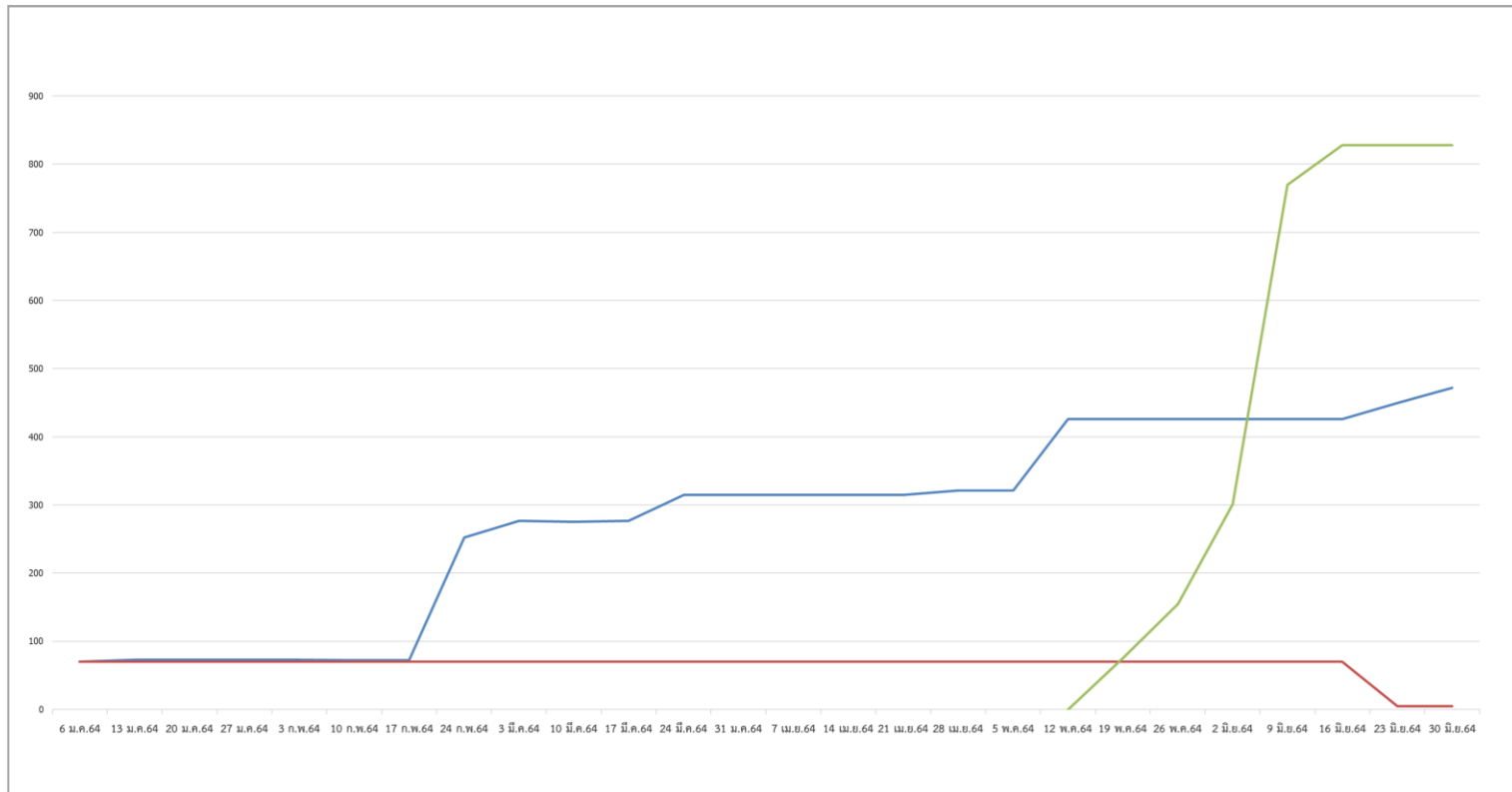
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด หนอนเจาะลำต้นข้าวโพด เพลี้ยอ่อน หนอนกระทู้หอม และโรคราน้ำค้าง

กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๔
ภาพรวมทั้งประเทศ

เพลี้ยแป้ง ๘๖๗.๕ ไร่
เพลี้ยแป้งสีชมพู ๒,๔๓๒ ไร่
เพลี้ยหอย ๕๔๕.๗๕ ไร่
ไรแดง ๑๒,๖๙๖.๕ ไร่
แมลงนูนหลวง ๒ ไร่

กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูอ้อย ปี ๒๕๖๔
ภาพรวมทั้งประเทศ

หนอนกออ้อย ๔๗๒ ไร่
ด้วงหนวดยาว ๕ ไร่
จักจั่นอ้อย ๘๒๘ ไร่